

Zn. spr.: Z.054.1.2021

Alarm dla Klimatu Piaseczno

alarmdlaklimatu.piaseczno@gmail.com

dotyczy: odpowiedzi Nadleśnictwa na postulaty

Ad. 1 Wprowadzenie funkcji społecznej i klimatycznej jako dominującej w Lasach Chojnowskich

Funkcje społeczne w lasach zarządzanych przez Nadleśnictwo Chojnow są bardzo ważne. Dowodzi tego zdecydowanie wyższy (74 lata) niż w całej Polsce (60 lat) średni wiek drzewostanu. Oznacza to, że lasy dłużej „służą” lokalnej społeczności jako dojrzałe drzewostany. Dowodzi tego również zagospodarowanie turystyczne, ilość obiektów turystycznych i rekreacyjnych oraz edukacyjnych. Rozwój infrastruktury turystycznej, edukacyjnej, modernizacja parkingów, nowe elementy małej architektury, rekonstrukcja i budowa nowych miejsc pamięci narodowej we współpracy z samorządami i organizacjami pozarządowymi. Zapewnienie surowca drzewnego dla lokalnej społeczności oraz owoców runa leśnego to kolejny przykład spełnianych funkcji społecznych. Dostosowano również sposoby przemiany pokoleń przez ograniczenie rębni zupełnych, co powoduje wydłużenie okresu odnawiania lasu, łagodzi wpływ na krajobraz a nawet go wzbogaca, również przez zróżnicowanie wysokości drzewostanów i wprowadzanie większej ilości gatunków lasotwórczych i biocenotycznych. Do funkcji klimatycznych lasy są aktualnie dostosowywane. Trwa intensywna przebudowa lasów Nadleśnictwa Chojnow. Zmieniane są składy gatunkowe drzewostanów w kierunku lasów mieszanych i liściastych. Zmniejsza się udział gatunków iglastych, wskazywanych przez naukowców jako mniej odpornych na zachodzące zmiany klimatyczne. Zwiększa się bioróżnorodność drzewostanów poprzez wprowadzanie domieszek biocenotycznych.

Ad.2 Ograniczenie funkcji gospodarczej i eksploatacji Lasów Chojnowskich, większy udział odnowień naturalnych

Należy zdawać sobie sprawę, że większość działań „gospodarczych”, wynika nie z zapotrzebowania na drewno ale z potrzeb hodowlanych lasu, które to zadanie realizowane jest poprzez szereg zabiegów pielęgnacyjnych i ochronnych. Dzięki tym

działaniom leśnicy zabezpieczają trwanie lasu przez kolejne dziesięciolecia, jego wzrost, zwiększanie bioróżnorodności, czy wreszcie właściwy stan sanitarny i zdrowotny. W związku ze stałym wzrostem średniego wieku drzewostanów w Nadleśnictwie, który znacząco przekracza średni wiek d-stanów w Polsce oraz z alarmującym tempem destrukcji drzewostanów sosnowych na bogatych siedliskach, spowodowanych głównie gradacją kornika ostrożnego oraz jemioli, jesteśmy zobowiązani do działań mających na celu zabezpieczenie trwałości lasu oraz jego ochronę poprzez stymulowanie procesu przemiany pokoleń. Należy pamiętać, że wszystkie ww. działania są realizowane zgodnie z założeniami wynikającymi z obowiązującego PUL. Odnowienia naturalne są wykorzystywane w Nadleśnictwie Chojnów od dawna. W poprzednim dziesięcioleciu (2008 – 2017) uznano ponad 40 ha odnowień naturalnych. Należy jednak pamiętać, że nie każdy gatunek i nie każde siedlisko jest predysponowane do odnowienia naturalnego. Leśników ogranicza również ustawa o nasiennictwie leśnym i dbałość o właściwy genotyp drzew.

Ad.3 Całkowita rezygnacja ze stosowania rębni zupełnych i gniazdowych w gospodarce leśnej.

Uznając potrzeby i postulaty społeczne, jak informowano na spotkaniu Nadleśnictwa, strony samorządowej – gminy Piaseczno i społecznej – Alarm dla Klimatu, w dniu 14.09.2021 r., Nadleśnictwo Chojnów ograniczy do niezbędnego minimum stosowanie rębni zupełnej oznaczonej symbolem IB, jako formy przemiany pokoleń. W to miejsce zastosowane będą bardziej złożone sposoby wymiany pokoleń zapewniające trwałość lasu (art. 8, p. 2 ustawy o lasach) oparte na rębni II-IV, dostosowane do warunków przyrodniczych. Stosowanie rębni IB będzie sporadyczne i nastąpi w przypadku niemożności zapewnienia przemiany pokoleń z zastosowaniem rębni złożonych. Jednak należy mieć świadomość do czego służą rębnie zupełne i gniazdowe, jaki jest cel ich stosowania. Wbrew powszechnej opinii ich celem nie jest pozyskanie większej ilości drewna lecz przygotowanie optymalnych warunków wzrostu nowego pokolenia lasu. W przypadku gatunków na słabszych siedliskach, na których konieczne jest zastosowanie do odnowienia gatunków światłożądnych, takich jak sosna czy brzoza, niezbędne jest odsłonięcie powierzchni na tyle aby posadzone drzewka miały odpowiednią do wzrostu ilość światła. To samo dotyczy rębni gniazdowych, które stwarzają optymalne warunki dla gatunków liściastych, takich jak dąb czy buk. Rębnia ta jest związana z przebudową lasu z lasu iglastego na mieszany. Ponownie należy podkreślić, że podstawą stosowania konkretnych rębni są zapisy wynikające z PUL.

Ad.4 Powołanie nowych i zwiększenie istniejących form ochrony lasu, m.in. lasy referencyjne, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary NATURA 2000, pomniki przyrody, użytki ekologiczne, strefy i powierzchnie ochronne, ochrona gatunkowa roślin i zwierząt.

W odniesieniu do powyższego postulatu informuję, że na terenie Nadleśnictwa Chojnów istnieją niżej wymienione formy ochrony przyrody. Wszystkie one powstały z inicjatywy leśników.

- a. Rezerваты przyrody: 13 rezerwatów o łącznej powierzchni 294,81 ha.
- b. Obszar Natura 2000 „Stawy w Żabieńcu” – obszar leśny o powierzchni 32,81 ha o ograniczonej gospodarce leśnej.
- c. Strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania ptaków: 4 strefy (2 strefy bociana czarnego i 2 strefy bielika) o łącznej powierzchni 118,97 ha w tym ochrony całorocznej 34,32 ha wyłączonej z gospodarki leśnej .
- d. Powierzchnie referencyjne: 33 powierzchnie całkowicie wyłączone z gospodarki leśnej o łącznej powierzchni 65,75 ha (bez rezerwatów i stref ochrony)
- e. Pomniki przyrody: 36 szt. (w tym drzewa pojedyncze, grupy drzew i aleje) – razem pod ochroną jest 426 drzew.
- f. Na zrębach 5% powierzchni pozostawiane jest jako grupa starodrzewów wyłączonych z gospodarki leśnej, pozostawionych do naturalnej śmierci.
- g. Projekty finansowane w części przez Fundusze Unii Europejskiej:

Nadleśnictwo zrealizowało zadania w ramach projektów:

- „Aktywna ochrona obszarów wodno-błotnych Chojnowskiego Parku Krajobrazowego” – zakończenie 2010 r.
W ramach projektu powstało 28 obiektów hydrotechnicznych, które spowalniają spływ wody do rzek.
- „Zwiększanie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych” – zakończenie 2013 r.

W ramach projektu powstało 21 obiektów hydrotechnicznych, które pozwalają na retencjonowanie 727 470,2 m³ wody

- „Rekultywacja na cele przyrodnicze terenów zdegradowanych, popoligonowych i powojkowych zarządzanych przez PGL LP” – zakończenie 2015 r.

W trakcie realizacji oczyszczono 264,27 ha lasu z przedmiotów zawierających materiały wybuchowe (ponad 25 tys. szt.) oraz rozebrano obiekty powojkowe i zalesiono grunt na pow. 1,35 ha

Formy ochrony planowane

- a. Pomniki przyrody - w tym roku Nadleśnictwo złożyło do urzędów gmin wnioski o powołanie nowych pomników przyrody dla 23 drzew
 - b. Użytek ekologiczny: w tym roku Nadleśnictwo złoży wniosek o powołanie użytku ekologicznego o łącznej powierzchni około 140 ha.
 - c. Rezerwat przyrody - do 2027 roku Nadleśnictwo złoży wniosek o powołanie rezerwatu przyrody „Uroczysko Rozłogi” o łącznej powierzchni ok. 100 ha
 - d. Projekt Unijny – „Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu - mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach nizinnych” – w trakcie realizacji, przewidywane zakończenie w 2022 r.
- W ramach projektu zostaną zmodernizowane nieużytkowane stawy rybne o powierzchni 18,51 ha, które pozwolą na retencjonowanie 97 171,00 m³ wody.

Ad.5 Wyznaczenie na obszarach leśnych strefy szczególnego oddziaływania społecznego i całkowicie wyłączyć je z gospodarki leśnej.

Gospodarka leśna, wbrew powszechnym poglądom to nie tylko wycinanie lasu. Gospodarka leśna to hodowla, pielęgnacja i ochrona lasu. Zarówno zabiegi ochronne, jak i pielęgnacyjne, wprowadzanie kolejnych pięter lasu to istotne jej elementy. Również urządzenie ścieżek edukacyjnych, sprzątanie śmieci pozostawionych przez turystów, czy wręcz wywiezionych do lasu, gaszenie pożarów i działania prewencyjne, związane z zabezpieczeniem przed pożarami to także składowe gospodarki leśnej. Całkowite wyłączenie lasu z gospodarki leśnej to postulat zbyt daleko idący i stawiający pod znakiem zapytania możliwość zachowania trwałość lasu.

Ad. 6 Zwiększenie ochrony otuliny rezerwatów.

Otuliny rezerwatów są określane w rozporządzeniu powołującym rezerwat do życia. Nadleśnictwo nie jest decydującym w tej kwestii. Jednak w Programie Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Chojnów, stanowiącego część PUL, znajdują się zapisy dotyczące pozostawiania buforów od rezerwatów, źródeł, bagien czy torfowisk. Bufory te, o szerokości od 30 do 50 m, wyłączone są z cięć odnowieniowych (zręby), ale nadal podlegają cięciom pielęgnacyjnym (trzebieże) i sanitarnym. Wydaje się, że jest to ochrona wystarczająca.

Ad. 7 Zweryfikowanie aktualnego Planu Urządzania Lasu Nadleśnictwa Chojnów na lata 2018-2027 z uwagi na istotne zmiany globalnych i lokalnych uwarunkowań środowiskowych i urbanistycznych oraz na ww. postulaty społeczne.

Nadleśnictwo nie posiada uprawnień do zmian treści w PUL. Dokument ten wykonywany jest na zlecenie RDLP i akceptowany przez Ministra właściwego do spraw leśnictwa jest dokumentem obowiązującym. Na etapie uchwalania był poddany konsultacjom społecznym. PUL uwzględnia między innymi zagrożenia wynikające ze zmian klimatycznych. Zakłada intensywną przebudowę drzewostanów i zmianę składu gatunkowego z drzewostanów iglastych na drzewostany mieszane lub wręcz liściaste. Wymaga to jednak stosowania rębni gniazdowych a w nielicznych przypadkach także zrębów zupełnych.

Ad. 8 Szersze i bardziej dostępne konsultacje społeczne związane z uchwaleniem lub zmianą Planu Urządzania Lasu, zapewnienie szerszego udziału lokalnej społeczności w konsultacjach.

W naszej ocenie system konsultacji społecznych podczas uchwalania PUL jest wystarczająco rozbudowany i zabezpiecza interesy wszystkich stron, w tym również strony społecznej. Żaden głos w trakcie konsultacji nie jest odrzucany bez analizy wpływu na trwałość i stan lasu, który tutaj, musicie się Państwo z tym zgodzić, jest najważniejszy. Nadleśnictwo nie posiada uprawnień w zakresie wprowadzania zmian do zasad konsultacji społecznych podczas uchwalania PUL.

Z poważaniem,
Sławomir Mydlowski
Nadleśniczy
/podpisano elektronicznie/

